

ΓΚΙΟΥΛ

(Ἐπεισόδιον Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως)

ἜΙΣ τὰς ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ὀμαλοῦ ἔκτεινομένης πεδιάδας, κεῖται ἡ ἔπαυλις τοῦ Μύρτου Σταυράκη, ἰσχυροῦ καὶ πλουσιωτάτου Σφακιανοῦ. Ἐν αὐτῇ ἔζη μετὰ δύο νεανίδων, τῆς ἀδελφῆς του Χρυσῆς καὶ τῆς Μαρίας, ἧτις ἀπολέσασα ἐν προηγουμένη ἑπαναστάσει τὴν οἰκογενειάν της, εὔρεν ἄσυλον εἰς τὴν φιλικὴν οἰκίαν τοῦ Σταυράκη. Ἐγεινεν ἡ ἀδελφή τῆς Χρυσῆς καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ εἶπη ποία ἐκ τῶν δύο ἠγάπα περισσότερο τὸν Μύρτον. Ἄφ' ἑτέρου ἡ χρυσοῦ καλλονὴ τῆς Μαρίας, ἡ τρυφερὰ καὶ πλήρης εὐγνωμοσύνης ἀφοσίωσίς της, ἡ γλυκύτης τοῦ χαρακτῆρός της εἶχον ἀρχίσει νὰ διαλύουν τὸν πάγον τῆς σιδηρᾶς ἐκείνου καρδίας· ἡ ἀδελφή του μετὰ χαρᾶς

ἀμέτρου ἀντελήφθη τούτου, καὶ ἔπλαττον ἤδη μετὰ τῆς φίλης της ὄνειρα γλυκυτάτου μέλλοντος.

Ἡ δελεαστικὴ προῖξ τῆς Χρυσῆς εἶχεν ἐπισύρει μετὰ πολλῶν τὴν προσοχὴν τοῦ Λεωνίδα Κοζάρου τρομεροῦ καθ' ὄλην τὴν ἐπαρχίαν πολεμιστοῦ ἢ μᾶλλον μαχαιρᾶ, γνωστοῦ διὰ τὸν ἀπληστον καὶ ἄγριον χαρακτῆρά του. Ἐπομένως ὁ Μύρτος, τοῦ ὁποίου τὸ διαυγὲς διορατικὸν εἶχε καταμετρήσει κάλλιστα τὴν σκοτεινὴν ψυχὴν του, ἀπέρριψε περιφρονητικῶς τὰς ἐπιμόνους προτάσεις του. Τότε ἐκεῖνος ἔξαλλος ὠρκίσθη νὰ γίνῃ διὰ παντὸς τρόπου σύζυγος τῆς Χρυσῆς, καὶ ὅταν ἀπεφάσιζέ τι, τὰ πάντα ἠδύνατο νὰ μηχανευθῆ διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ. Κατ' ὠρθωσεν ἐν ὀνόματι τοῦ Σφακιανοῦ νὰ ὑποκινήσῃ τὴν μεγάλην ἐκείνην σφαγὴν τῆς Ὀθωμανικῆς φυλῆς τῶν

Καλυβιῶν, τὴν σφαγὴν ἐκείνην, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ σταγὼν τοῦ ἐλαίου ἡ ἀνάψακτα κατόπιν τὴν γενικὴν ἐν Κρήτῃ ἐπανάστασιν τοῦ 1865. Οὕτω πολ-
λάκι μεγάλαι καταστροφαὶ προέρχονται ἐκ μηδαμινῆς αἰτίας.

Ἦλπισεν ὅτι ἡ θὰ ἐφρονεῖτο εἰς τὴν σφαγὴν ἐκείνην ὁ Μύρτος ἢ θὰ
συνελαμβάνετο ὑπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς ἀρχῆς ὡς πρωταίτιος. Ἐν πάσῃ
περιπτώσει ἡ Χρυσῆ θὰ ἔμενε μόνη, καὶ τότε εὐκόλως θὰ τὴν ἐνουμφεύ-
ετο καὶ θὰ εἰσῆρχετο ὑψαύχην εἰς τὴν περιφρονησασαν αὐτὸν οἰκογένειαν
καὶ εἰς τὰς ἀπεράντους κτήσεις τοῦ Σταυράκη.

Ἡ Γκιουλὴ ἡ ὠρχία Ὀθωμανίς, ἣτις τὸν ἠγάπα μετ' ἀφοσιώσεως κυ-
νός, ἣτις ἦτο αὐτῇ αὐτῇ ἡ κολασμένη ψυχὴ του, ἠδύνατο ὡς ἐκ τοῦ κάλ-
λους καὶ τοῦ πανούργου πνεύματός της νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ κάλλιστα πρὸς
ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του. Προσέτρεξε λοιπὸν εἰς αὐτὴν καὶ τῇ ὑπεσχέθη
μεθ' ὄρκου, ὅτι θὰ τὴν ἐνουμφεύετο ἀμέσως ὡς κατώρθου νὰ γίνῃ ἡ χήρα
τοῦ πλουσίου Σταυράκη.

Ἐκείνη ἐνόησεν, οὕτε ἦτο χρεία νὰ ἀκούσῃ περισσότερα διὰ νὰ δοθῇ
εἰς τὸ ἔργον ψυχῇ τε καὶ σώματι.

* *
*

Ἡμέρσι τινὲς παρῆλθον· οἱ ἐπιζήσαντες τῶν Καλυβιῶν, ἐγκατέλειψαν
τὸν Ὀυαλόν, καὶ κατέφυγον εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῶν Λευκῶν ὄρεων.
Ὁ ἄνεμος διεσκόρπισε τὰ λείψανα, ἡ βροχὴ ἔπλυε τὸ αἶμα, καὶ τὰ ἄνθη
ἤνοιξαν ἐπὶ τῶν τάφων, διότι ἡ φύσις φέρει ὀλιγώτερον χρόνον τὸ πένθος
ἢ οἱ ἄνθρωποι. Σχετικὴ ἡσυχία εἶχεν ἐπέλθῃ εἰς τὰ πέριξ.

Ὁ Μύρτος, ὀρθίος εἰς τὴν αὐλὴν τὴν σκιαζομένην ὑπὸ ἐλαιῶν, ἐπετῆρει
τοὺς ὑπηρετίας ἐκφορτώνοντας χόρτον ἐκ μεγάλων ἀμαξῶν. Τὸ μέτω-
πόν του ἦτο ἐρρυτιδωμένον ἀπο βαρέας σκέψεις. Μετὰ πάθους παραδεδο-
μένος εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του, οὐδὲ τῆς ζωῆς του οὐδὲ
χρημάτων ἐπειδετο χάριν τῆς εὐγενοῦς ιδέας του. Αἱ τελευταῖαι παραχαί
τὸν εἶχον σφόδρα ἐξερεθίσαι, ἀλλ' ἠναγκάζετο νὰ μὲν ἄπρακτος κατόπιν
ἐπιστολῆς ἐξ Ἀθηνῶν σημαίνοντος προσώπου, ὅπερ τῷ παρήγγειλε νὰ μὴ
κάμῃ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν ἄνευ νεωτέρων ὀδηγῶν.

Ἐνῶ ὠνειροπόλοι βεθυθισμένοι εἰς τὴν σκληρὰν ἀνυπομονησίαν του,
μία νεάνις εἰσῆλθε καὶ ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν.

Ἦτο ἡ Γκιουλὴ ἡ σύμμαχος τοῦ Κιζάρου· εἶχε δόσει εἰς τὴν ἀγέρω-
χον φυσιογνωμίαν της ὕψος δειλὸν καὶ γλυκύ.

— Εἶσαι ὁ Μύρτος Σταυράκης; ἠρώτησε διὰ τῆς μελωδικῆς φωνῆς της.

— Ναί, τέκνον μου· τί μὲ θέλεις;

Τὴν ἠτένισε μετ' ἀγαθότητος. Ἐφερε τουρκικὴν ἐνδυμασίαν. Ἡ
ἐρυθρὰ μεταξωτὴ ἐσθῆς της, προσέδιδεν ἐκθαμβωτικὴν λάμψιν εἰς τὴν
διαυγῆ χροιάν της, καὶ ὁ κύκλος τῶν ὀφθαλμῶν της ἀνεδείκνυεν ἔτι μᾶλ-
λον τὸ μέγεθος καὶ τὴν λάμψιν των. Ἐκαμψε τὰ γόνατα.

— Ὁμίλει, κόρη μου, εἶπεν ὁ Μύρτος.

— Κύριε, εἶμαι μόνη εἰς τὸν κόσμον· ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου καὶ
οἱ τρεῖς ἀδελφοί μου ἐσφάγησαν εἰς Καλύβια τὴν φρικώδη νύκτα· εἶσαι
εὐγενής, μεγαλόψυχος καὶ μέγας ὡς τὸ φῶς τοῦ Ἀλλάχ· ἔρχομαι νὰ σὲ

μέρι· Γκιούλ ἐδῶ, Γκιούλ ἐκεῖ... τῆς ἕκαμαν στολίδια ἀντὶ νὰ τὴν ἀφήσουν εἰς τὴν κουζίνα· παίζει κιθάρα καὶ χορεύει χορούς τῆς κολάσεως· σὲ λέγει «δρόσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ μαργαρίτην τῆς θαλάσσης,» ἐναγκαλιζέται τοὺς πόδας σου καὶ τῆς Μαρίας... καὶ ὅμως σὰς μισεῖ... ἡ τιποτένια αὐτή.

— Σιώπα, Καλή· ἡ Γκιούλ πρέπει νὰ ἦνε ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν ὅπως τὸ βεβαίονει· ἡ εὐγένειά της εἶναι καταφανής, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἦνε ἀπὸ χυδαῖον γένος· πλανᾶσαι.

— Ἄ! πλανῶμαι; θὰ ἦτο μέγα εὐτύχημα διὰ τὸ σπίτι ἐὰν ἐπλανώμην.

— Εἶναι εὐσεβής καὶ γλυκεῖα.

— Εὐσεβής; δὲν εἶνε οὔτε κἂν χριστιανή· ἔχει ἓναν χρυσὸν σταυρὸν εἰς τὸν λαιμόν, ἀλλὰ ψιθυρίζει: Ἄλλὰχ Ἄλλὰχ! καὶ ἔχει ἓνα σωρὸ φυλακτᾶ, τὰ ὁποῖα κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ τῆς Παναγίας μητέρας τοῦ Χριστοῦ, σοῦ λέγω... αὐτὴ χριστιανή, χά! χά! χά!

Ἡ Χρυσῆ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

— Εἶσαι κακὴ καὶ ζηλότυπος, Καλή· δὲν θὰ σὲ ἀγαπῶ πλέον, θὰ ἐλύπεις πολὺ τὴν Μαρίαν· ἐὰν σὲ ἤκουεν καὶ ὁ Μύρτος, θὰ ἐθύμωνε.

Ἡ Καλή, ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐτηγάνιζεν, ἐστράφη τοσοῦτον ἀποτόμως, ὥστε τὸ βούτυρον ἐχύθη εἰς τὸ πῦρ. — Ἄ! ἔτσι; ἐμουρμούρισεν, εἶσαι τυφλή, πτωχὴ μου Χρυσῆ, αὐτὰ εἶναι ἴσχα ἴσχα τοῦ ὀ νέος μου Κύριος... αὐτὴ σου ἡ ἀθῶα ἔχει καλλονὴν διαβολικὴν, μαγνητίζουσαν... ὁ ἀδελφός σου τὴν νομίζει, ὅπως αὐτὴ λέγει, διὰ κόρην εὐγενῆ καὶ εἶναι μαγευμένος...

— Ἐξηγήσου!

— Μὲ ἔννοεῖς κάλλιστα, καὶ ἡ φίλη σου δὲν ἀπατάται· δι' αὐτὸ συχνὰ τὰ μάτια της εἶναι κόκκινα... ἡ δυστυχὴς μικρά. Νά, παρατήρησέ την.

Ἡ Μαρία εἰσήρχετο· εἶχεν ἀκούσει τὰς τελευταίας λέξεις τῆς Καλῆς. Ὁδυνηρῶς ὠχρά, ἐστηρίχθη εἰς τὴν θύραν. Ἡ Χρυσῆ ἔσπευσε πρὸς αὐτήν.

— Μὴ πιστεύης οὔτε λέξιν· λέγει ἀνοησίας ἡ Καλή, σὲ μόνον ὁ Μύρτος ἀγαπᾶ, λατρευτὴ μου φίλη.

— Ἄλλὰ τὸ βλέμμα τῆς νεαρᾶς Κρήσης ἀκολουθῆσαν τὸ τῆς φίλης της κατεταράχθη.

Εἰς τὸ βῆθος τῆς αὐλῆς πλησίον τῆς κρήνης, ἐπὶ τῶν διὰ ῥόδων κατεσπαρμένων πετρῶν, ὁ Μύρτος καὶ ἡ Γκιούλ, ἦσαν ὄρθιοι. Οὐδὲν ὠραιότερον τοῦ ζεύγους τούτου· ἐκεῖνος ξανθός, ἐκ τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου καὶ γλυκυτάτου ξανθοῦ χρώματος τῶν Σφακιανῶν μὲ βαθέος γαλανοῦ χρώματος ὀφθαλμούς, τὸ βλέμμα ὑπερήφανον. ὀλίγον ὠχρός, μὲ τὰ ἄκρα τῶν χειλέων ἐλαφρῶς κλίνοντα. Αὐτὴ ἐλαφρῶς μελαγχροινὴ μὲ ὀφθαλμούς καὶ κόμην Ἀνδαλουσίας, τοὺς ῥῶθνας πάλλοντας ὡς δύο πτέρυγας πτηνοῦ, καὶ τὰ χεῖλη της ὡς ἄνθους ροῖᾶς. Αἱ γραμμαὶ τοῦ σώματός της ἀπέτελουν θελκτικωτάτην ἁρμονίαν.

Ὁ Μύρτος ἦτο πολὺ παρηλλαγμένος· ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου τὸ σκεπτικὸν στόμα ἠγνῶει σχεδὸν τὸ μειδίαμα, ἐγέλα τώρα συχνότατα· τὸ βάδισμά του κατέστη ἐλαστικώτερον καὶ ἐν γένει ζωηρότης νεανικῆ ἀντικαθίστα τὴν συνήθη του σοβαρότητα. Δεκαπέντε ἡμέραι ἤρκεσαν εἰς τὴν μεταμόρφωσιν ταύτην.

Ἡ Χρυσὴ μὲ τὰς ὀφρῦς συνεσπασμένας τὸν παρετήρει. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἔκλινε πρὸ τῆς Γκιούλ, ἣτις διὰ χαριστάτης κινήσεως ἤγειρε στάμναν πεπληρωμένην ὅπως δυνηθῆ οὗτος νὰ πῖν. Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀδεξίως ἄφηνε νὰ χύνεται τὸ ὕδωρ, ἐγέλα τερπομένη, ἐνῶ τὰ φλωριά τῆς κόμης τῆς καὶ τὰ μαργαριτάρια τοῦ λαιμοῦ τῆς ἐκροτάλιζον εὐθύμως.

Ἠκούσθη εὐκρινῶς ἡ ὠραία καὶ εὐχῆς φωνὴ τοῦ νέου :

« Εἶσαι μία Ρεβέκκα ἀξιολάτρευτος. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦμην ἐγὼ ὁ εὐτυχῆς Ἰσαάκ !

Ἡ Μαρία ἠνωρθώθη ὡσὰν αἱ λέξεις αὐταὶ τὴν ἠλέκτρισαν. Ἐλθέ εἶπεν, ἐλθέ· καὶ παρέσυρε τὴν Χρυσὴν, ἣτις ἐξηγνημένη ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ἐπέφερον ἀφ' οὗτου ἡ Γκιούλ ἔγεινεν οὐοτράπεζος τῆς οἰκογενείας· ἀφ' οὗτου ἀπὸ ἀπλῆς ὑπηρετρίας, κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν κύκλον τῶν, νὰ ἐπιδείξῃ πολύτιμα προτερήματα καὶ νὰ καταστῇ ἀπαραίτητος διὰ τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ ἀξιεράστου εὐθυμίας τῆς.

Ἡ Μαρία ἀπέκρυπτε μετὰ φροντίδος τὴν ζηλοτυπίαν τῆς· ἦτον ἀπὸ τὰς εὐπίστους ἐκεῖνας ψυχὰς αἰτίαις ἀφιένται σιωπῶσαι εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν, καλύπτουσαι τὴν ὀδύνην τῶν δι' ἀγγελικοῦ μειδιήματος· οὐδὲ κἂν ἐσκέφθη νὰ διαμφισθητήσῃ τὴν νίκην Μάτην ἐστήριζεν ἐπὶ τοῦ Μύρτου τὸ θαλασσόχρουν βλέμμα τῆς, τοῦ ὁποίου αἱ φωτεινὰ κόραι ἐξέφραζον ἀπειρον τρυφερότητα. Οὗτος, δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ διὰ μεσοῦ τῶν βλεμμάτων τῆς Γκιούλ.

..

Ἡ ὠραία Ὄθωμανὶς ἀπήλαυε πλήρους ἐλευθερίας. Ἐξήρχετο συχνὰ διὰ νὰ φέρῃ ἄνθη πότε εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ Ὀμαλοῦ, πότε εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν νεκροταφεῖον τῶν Καλυβιῶν.

Ἦτο τόσοσ ἔνθερος Χριστιανὴ, θυγάτηρ τόσοσ φιλόστοργος, ὥστε ὁ βίος τῆς παρήρχετο μεταξύ ἑνὸς βωμοῦ καὶ ἑνὸς τάφου!...

Ἄ! ἐὰν ὁ Μύρτος, ὅστις ὤνευροπόλει νὰ ἦτον ὁ Ἰσαάκ τῆς Ρεβέκκας ταύτης, τὴν ἠκολούθει εἰς τοὺς εὐσεβεῖς περιπάτους τῆς, θὰ καθίστατο τρελὸς ἐκ λύσσης καὶ θλίψεως.

Θὰ τὴν ἔβλεπε βαδίζουσαν σκεπτικὴν μὲ βραδέα βήματα μέχρις οὗτου τὸ μικρὸν ἐκ σχοίνων δάσος τὴν ἀπέκρυπτε.

Τότε ἤρχιζε νὰ τρέχῃ ρίπτουσα τὰ ἄνθη τῆς ἐντὸς ρυακίου, διότι οὐδένα τάφον εἶχε νὰ στολίσῃ, καὶ ἡ Ἁγία Παρασκευὴ τοῦ παρεκκλησίου οὐδέποτε ἤκουσε τὰς προσευχὰς τῆς. Θὰ τὴν ἠκολούθει κατερχομένην μετ' εὐκνησίαι· αἰγάγρου τὰς γυμνάς κατωφερείας τοῦ Ὀμαλοῦ καὶ εἰσδύουσαν εἰς τινὰ καλύβην ἐντὸς βράχου, ὅπου ἐκρύπτετο ὁ Κοζάρος.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ βλέμμα τῆς ἠκτινοβόλει· εἰς τὰ ὠτὰ τῆς ἔπαλλον εἰσέτι αἱ τρυφεραὶ λέξεις τοῦ Μύρτου· ἡ λύσις προεμνηύετο προσεχῆς.

— Ἄ!, λοιπὸν πριγκηπέσα μου, ἠρώτησεν ὁ Κοζάρος εὐθύμως. Πῶς πηγαίνουν αἱ ὑποθέσεις μας ;

Ἡ Γκιούλ ἐξεργάχῃ εἰς γέλωτας. — Λέγε λοιπὸν. ἀγαπητέ μου, δὲν μοῦ εἶχες εἰπεῖ ὅτι ὁ Μύρτος εἶναι ἐκ μαρμάρου Πεντελικῆς ; Ἄ! ! λοιπὸν τὸ μάρμαρον συνεκινήθη, χά ! χά !

— Τὸ ὠμολόγησε ; σὲ ἀγαπᾷ ;

— Μὲ λατρεύει.

— Τότε λοιπὸν εἶναι χαμένος· καὶ θὰ σὲ συζευχῇ ταχέως ;

— Δὲν ζητεῖ καλλίτερον, ἀπεκρίθη μοχθηρῶς ἀμφιβολία δὲν χωρεῖ εἰς τὴν κωμῳδίαν μου. Θὰ μὲ κάμη σύζυγον τοῦ καὶ κληρονομὸν τῆς περιουσίας τοῦ, θὰ μοῦ δόσῃ τὸ ὄνομά του διὰ τὸ ὅποιον εἶναι τόσον ὑπερήφανος. Ἔχε πίστιν εἰς ἐμέ· ἐντὸς ὀλίγου θὰ νυμφευθῆς τὴν χήραν Σταυράκη μὲ τὴν μεγάλην προικὰ της. Ἐν καιρῷ πολέμου ὅλα εἶναι εὐκόλα.

Εἶτα καθισταμένη θωπευτικῇ: — Σὺ θὰ μὲ ἀγαπᾷς πάντοτε ;

— Πάντοτε !

— Ἀποκλειστικῶς ;

— Ἀποκλειστικῶς !

— Ἐνίστε φοβοῦμαι.

— Τρελλή ! ἄς ὀμιλήσωμεν σοβαρῶς καὶ μὴ φοβῆσαι τίποτε.

Ἐπὶ ὥραν συνδιελέγντο ἐπὶ ῥόδων οἰκοδομοῦντες τὸ μέλλον.

— Εἶσαι ἀξιολάτρευτος δαίμων, ἐκάγχασεν ὁ Κοζάρως.

Ἡ Γκιούλ ἐπανέλαθεν τὴν εἰς ἔπαυλιν ἄγουσαν. Ὅταν τὴν διέκρινε μακρόθεν, προσεποιήθη μεγάλην κόπωση, ἐδάδιζεν ἐξηντηλημένη καὶ ἔλαθεν ἦθος σύννου καὶ θλιβερόν.

Ὁ Μύρτος τὴν παρετήρησε καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὴν· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξέφραζον ἄπειρον οἶκτον

— Δὲν θὰ σοῦ ἐπιτρέψω πλέον τὰς μακρὰς καὶ κοπιώδεις αὐτὰς ὁδοπορίας, πτωχὴ μου Γκιούλ, τῇ εἶπε μετὰ γλυκύτητος· αἱ βλεφαρίδες σου ἤφανίσθησαν ἐκ τῶν δακρύων· τὸ πρόσωπόν σου ἠλλοιώθη.

Ἡ καρδιά τῆς Γκιούλ ἐπαλλεν. Ἴδου ἡ κατάλληλος στιγμή ἵνα ρίψῃ τὸν κῦθον.

Διεμαρτυρήθη μὲ τὴν συγκίνησιν, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νέου ὑγράνησαν.

— ὦ ! Κύριε, αὐτὸ μόνον μοῦ μένει εἰς τὸ ἐξῆς.

— Ἀχάριστη ! δὲν ἔχεις λοιπὸν φίλους ;

Ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ.

— Εἶσαι ὁ κύριός μου, ὁ αὐθέντης μου, ἐπανέλαβε κατόπιν μετ' εἰρηνείας, καὶ ἐὰν διατάξῃς, ἡ δούλη σου θὰ θυσιάσῃ εἰς τὴν θέλησίν σου τὴν τελευταίαν χαρὰν της.

— Τότε δὲν ἐπιμένω· ἡ θέλησίς σου εἶναι νόμος δι' ἐμέ.

— Λέγεις ἄρ' ἀγέ ἀλήθειαν, κύριε ;

— Ναί !

— Ἐ ! λοιπὸν ἐπιτρέψον μοι νὰ σοὶ ἀπευθύνω μίαν παράκλησιν.

— Ὅμιλει !

— Ἦθελα νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὰ Καλύβια. . νὰ κατοικῶ ἐκεῖ.

— Νὰ κατοικήσῃς εἰς τὰ Καλύβια ! νὰ μᾶς ἀφήσῃς ! Ἄλλ' ἡ φυλὴ σου ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος... καὶ ἔπειτα σὺ εἶσαι Χριστιανή... σύ...

Παρελήρει. Καὶ ἡ ταραχὴ τοῦ ρωμαλέου τούτου ἀνδρὸς τὴν ἔκαμνε νὰ γελᾷ ἐνδομύχως.

— Ὁ κίνδυνος παρῆλθεν· ἄλλως τε ἐὰν μὲ ἐφόνευον, ὁ θάνατος θὰ μοῦ ἦτο γλυκὺς ἀντὶ τῆς ζωῆς τῆς ὁποίας διάγω...

— Γκιούλ, εἶσαι δυστυχῆς εἰς τὴν οἰκίαν μου;

— Αὐθέντα, δὲν ἤθελον νὰ παραπονεθῶ· ἡ ἀγαθότης σου ἤνοιξε τὴν καρδίαν μου καὶ εὗρε διέξοδον τὸ κῆμα τῆς πικρίας· συ εἶσαι καλός, οἱ λόγοι σου ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῆς σμύρνας, ἀλλ' οἱ ὑπέρηται σου μὲ περιφρονοῦν· διὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σου εἶμαι τὸ παίγνιον, τὸ ὁποῖον συντρίβουν, τὸ πλάσμα τὸ ὁποῖον καταπατοῦν ὑπὸ τοὺς πόδας τιν.

Ἐν ψεύδος περιπλέον δὲν ἐστοίχιζε τίποτε εἰς τὴν πανοῦργον νεάνιδα.
Ὁ Μύρτος τὴν ἤκουε κάτωχρος.

— Ποῖος σὲ ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃς; τί σοὶ εἶπον; ἀνέκραξε διὰ φωνῆς τρομώδους ἐκ τοῦ θυμοῦ.

— Αὐθέντα, σοὶ εἶπον πάρα πολλά, τὰ χεῖλη μου ἔπρεπε νὰ εἶναι θύραι σιδηρεῖ ἐπὶ τῶν θλίψεών μου. Ἄ! κύσιε, αὐθέντα μου, ἡ μήτηρ μου ἦτο Μακεδονίς, εὐγενεὺς καταγωγῆς· δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω νὰ καταπατῶμαι ὡς αἱ σταφυλαὶ εἰς τὸν λινόν... Λάβε οἶκτον δι' ἐμέ, ἄφες με ν' ἀναχωρήσω... εἶμαι ἔνοχος.

— Ἐνοχος, σύ!

— Ναί... ἔνοχος μεγάλου ἐγκλήματος... σὲ ἀγαπῶ!

Ἐπρόφερε τὴν λέξιν ταύτην δι' ἑνὸς στεναγμοῦ καὶ πεσοῦσα εἰς τὰ γόνατα ἤρχισε νὰ κλαίῃ καλύπτουσα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν της.

— Μὲ ἀγαπᾷς; Ἄ! μὲ ἀγαπᾷς! ἀνέκραξεν ὁ Μύρτος.

Μὴν παρῆλθεν ὁ παριζυσμὸς ἐν τῇ νήσῳ ἠῆξησε, καὶ ὁ Μύρτος τέλος ἔλαθε τὰς ἀναμενομένας ἐξ Ἀθηνῶν ὁδηγίας· θὰ ἐσχημάτιζε σῶμα Σφακιανῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐφρούρει ἐξωθεν τοῦ Ἡρακλείου· ἀπερασίση δὲ πρὶν ἀναχωρήσῃ νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους του μετὰ τῆς Γκιούλ.

Οἱ ὑπέρηται καταγίνονται εἰς τὰς προετοιμασίας κατηρεῖς, ἡ δὲ Χρυσῆ δακρύουσα, ἐναγκαλιζέται τὴν Μάριαν συχνάκις, ἡ ὁποία τῇ λέγει μειδιῶσα θλιβερῶς:

— Δὲν πρέπει σήμερον νὰ κλαῖς, φιλότατη μου Χρυσῆ, εἶναι ἡμέρα χαρᾶς διότι ἐκπληροῦται ὁ μόνος μας πόθος, ἡ εὐτυχία τοῦ Μύρτου μας.

— ὦ! ἀξιολάτρευτέ μου ἄγγελε! Εἶθε νὰ ἔλεγες τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη μετὰ πικρίας ἐκεῖνη.

Οἱ μελλόνυμφοι συνδιελέγοντο περιπατοῦντες ὑπὸ τὴν παχεῖαν δενδροστοιχίαν. Ὁ Μύρτος φαίνεται συγκεκινημένος, ἡ δὲ Γκιούλ ἀκτινοβολεῖ.

Ἡ γηραιὰ Καλὴ διέρχεται ὁδηγοῦσα εἰς τὴν πηγὴν λευκὴν ἀμνάδα.

— Ὁ Γιαννιὸς ὁ ἀγωγιάτης ἐπέρασε ἀπὸ τὸ μαγευρεῖον νὰ πιῇ ἕνα κρασί, καὶ μοῦ εἶπε πῶς ἦσαν σκοτωμένοι εἰς τὸ βαθύ ρεῦμα, ἂν εὕρῃς ποῖον; λέγει πρὸς τὸν Κύριόν της πονηρῶς μειδιῶσα. Τὸν Λεωνίδα Κοζόρον! αὐτὸν ποῦ χάλασε τὸν κόσμον γιὰ τὴν Χρυσῆ μας.

Ἡ Γκιούλ, ἀκούσασα τὰς τελευταίας λέξεις, ἔπεσεν ἀναίσθητος.

— Τί σημαίνει τοῦτο; ἐψιθύρισε σύνοφρος ὁ Μύρτος.

— Δὲν εἰξεύρω, παιδί μου, μὰ δὲν εἶναι τίποτε· ἄνοιξέ της ὀλίγον τὸ φόρεμα ἕως νὰ φέρω ὀλίγο νερό.

Διὰ τῶν σιθιβαρῶν βραχιόνων του, τὴν ἀπέθεσε παρὰ τὴν ρίζαν πορτοκαλλέας, πασαυερίτας ὀλίγον τὸ μεταξωτὸν ὑποκάμισόν της. Ἄκρα χαρ-

τίου ἐφάνη καὶ περιέργως τὴν ἀνέστυρεν. Ἦτο ἐπιστολὴ ἀνοικτὴ καὶ ἀκουσίως οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀντελήφθησαν τῶν πρώτων λέξεων.

Φρικωδῶς ὠγρὸς μὲ τὰ χεῖλη συνεσπασμένα, ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωσιν μέχρι τέλους· ἐπὶ στιγμὴν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθροῦ νέφους καὶ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δένδρου ἵνα μὴ πέσῃ· ἀλλ' ἀμέσως καταβαλὼν ὑπέρτατον ἀγῶνα ὀρθοῦται γαλήνιος καὶ μὲ φωνὴν ἐκφράζουσαν ἐσχάτην περιφρόνησιν ἀλλ' ἐκδηλοῦσαν συνάμα καὶ ἅπασαν τῆς ψυχῆς τοῦ τὴν ὀδύνην, λέγει πρὸς τὴν κομίζουσαν τὸ ὕδωρ Καλὴν:

— Ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι μία ἀθλία· φρόντισε ἅμα συνέλθῃ νὰ φύγῃ ἀμέσως μακρὰν, διότι ἂν τὴν συναντήσω που θὰ τὴν φονεύσω.

Ἐννοεῖται μὲ ποίαν χαρὰν εἶδεν ἡ ἀφωσιωμένη ὑπρέτρια τὸ σχέδιόν της ἐπιτυχόν. Ἡ περὶ τοῦ φόνου τοῦ Κοζάρου εἰδησις, ἦτο τέχνασμα ὅπως ἀποκαλύψῃ τὴν ἀθλιότητα τῆς Γκιούλ. Ἀφ' οἴτου ἐπεπλήχθη παρὰ τῆς Χρυσῆς, δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλ' ἐπετήρει αὐστηρότερον τὴν Ὄθωμανίδα. Αὕτη τελευταίως ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο ὡς ἐκ τοῦ προσεχοῦς γάμου της νὰ πορευθῆται πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Κοζάρου, τὸν ἐπληροφόρει δι' ἐπιστολῶν ἃς ἔθετεν εἰς κοίλωμα δένδρου, ὁπόθεν ἐκεῖνος τὰς ἐλάμβανε. Ἡ Καλὴ ἀντελήφθη τούτου, ἀφήρει κρυφίως τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἐλάμβανε γνῶσιν τῶν αἰσχρῶν σκοπῶν των, ἀλλ' ἐσιῶπα θέλουσα νὰ καταφέρῃ τὸ κτύπημα ἰσχυρότερον.

Τὴν πρωίαν παρετήρησε διὰ τῆς ὁπῆς τοῦ κλειθροῦ, ὅτι ἔκρυπεν ὑπὸ τὸ ὑποκάμισον αὐτῆς τὴν ἐπιστολὴν μέχρις ὅτου δυνηθῆ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸ δένδρον, καὶ ἐπενόησε τὸν τρόπον, ὃν ἀφηγήθημεν διὰ νὰ τὴν ἀποκαλύψῃ.

Τὸ ἑσπέρας ὁ Μύρτος σοβαρὸς ἀπεχαιρέτα τοὺς οἰκείους του καὶ ἀνεχώρει ζητῶν τὴν λήθην ἐν τῇ παραζάλῃ τῆς Ἐπαναστάσεως...

Ἡ Καλὴ ὑπῆρξεν ἀκριβεστάτη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τελευταίων τοῦ Κυρίου της παραγγελιῶν. Ἡ πολυβέλητος Ὄθωμανὶς ἐξεδιώχθη κακῆ κακῶς, καὶ οὐδέποτε πλέον ἠκούσθη τι περὶ αὐτῆς ἢ τοῦ συνενόχου της.

Ἐκτοτε ἡ ἀγαθὴ γραῖτα ἀπολαμβάνει ἀληθοῦς λατρείας παρὰ τῶν δύο νεανίδων. Ἡ Χρυσὴ τῇ ὀφείλει τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀδελφοῦ της, ἡ δὲ Μαρία τὴν ἀνάκτησιν τοῦ μνηστῆρος της.

Ἐν Σύρῳ, τῆ 5 Ἰουλίου 1899.

ΜΑΡΙΑ Θ. ΧΡΥΣΗ

ΣΚΟΡΠΙΑ ΦΥΛΛΑ

* Καταρώμεθα ὅ,τι μᾶς ἐμπνέει βδελυγμίαν· ἀλλὰ σπανίως ἐπαινοῦμεν ὅ,τι εἶνε ἄξιον ἐκτιμήσεως.

* Δὲν βλέπομεν καλῶς εἰμὴ ὅ,τι παρατηροῦμεν διὰ μέσου μιᾶς ἰδέας

* Ἡ καρδιά ἀναγνωρίζει ταχύτερον τῶν ὀφθαλμῶν.